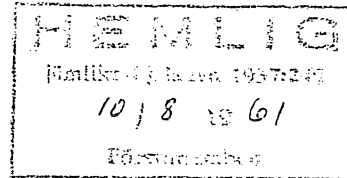

CHEFEN FÖR FÖRSVARSTABEN

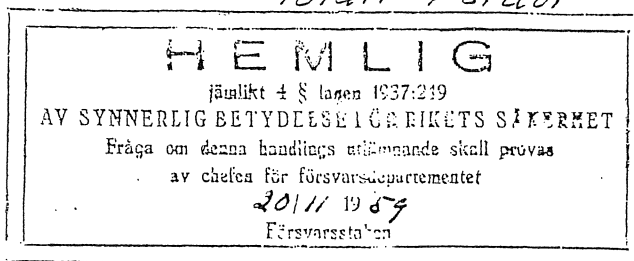

. / 1 Under CFst (Gm Göransson) resa i USA i nov 1959 anbefalldes regeringen föredragning om militära samarbetet med D och N. Föredragningen utfördes av C Sekt II, Kmd Henning. Konceptet här.

. / 1 CFst hade före sin avresa gjort vissa förberedelser för föredragning. Blyertskonceptet bifogas här.

Anledningen till att regeringen aktualiserade ärendet var den hösten 1959 pågående diskussioner mellan Erlander och Hjalmarson om Sveriges utrikespolitik.

FÖRSVARSTABEN
SEKTION II
CHEFEN

Utskrift i två e
Omfattar 3 sidor

Ex 1 *Detta*

Ex 2 ~~Detta~~

Bränt
21/11-59
Htg.

H. Reining

Regeringsföredragning 21/11 1959

Jag har fått i uppdrag att lämna en kort redogörelse för det *ett ev.* samarbete på det militära området, som äger rum med N. och D.

Av sekretessskäl äger endast CFst och ÖB fullständig överblick över detta samarbete. Därutöver har jag själv hållits fortlöpande orienterad, dock inte så att jag kan gå in på detaljer.

Nävarande:

Stabs- och utrikes-
ministrarna.

Statsråden

Sträng, Andersson,

Rindell, Riidsjö,

Rindöholm och

Kling.

Samarbetet grundar sig på regeringens ställningstaganden till militära föredragningar i ärendet.

En PM i frågan överlämnades i februari 1949 till statsministern och försvarsministern. En regeringsföredragning ägde sedan rum i maj men föranledde intet omedelbart beslut.

En något omarbetad PM föredrogs den 5/9 1949 för utrikesministern och den 6/9 ägde en ny regeringsföredragning rum. Jag skall i korthet redogöra för denna andra PM, som kom att ligga till grund för regeringens beslut.

Inledningsvis betonas att det är av stor vikt att vissa åtgärder kan vidtas redan i fredstid för att göra ett eventuellt samarbete i händelse av krig möjligt utan allt för stora friktioner. Improvisationer tar lång tid att genomföra och medför förluster i personal och materiel. Vidare understrykes att ett ev samarbete bör ske i former som icke innebära något politiskt ställningstagande eller äro politiskt bindande.

De områden för samarbete som anses kunna komma ifråga äro indelade i tre grupper nämligen:

1. Förberedelser av rent teknisk natur såsom undersökningar av hur tråd- och radioförbindelser mellan länderna skall ordnas och hur själva utväxlandet av meddelanden bör ske. Hit hör också förberedelser för att vid behov kunna samordna luftbevakning och jaktstridsledning (på detta område var f.ö. vissa överenskommelser träffade redan före WK II). En samordning borde kunna ske redan med hänsyn till fredsverksamheten av flygräddningstjänsten och den militära väderleks-tjänsten.

2. Förberedelser för den lantmilitära verksamheten i vissa gränsområden där redan i ett läge innan något av länderna befinner sig i krig, gemensamma bevakningsanordningar kunna bli erforderliga. Som exempel nämnes området kring tretriksroset.

3. Vissa förberedelser rörande den marina verksamheten berörande dels förhållandena i Öresund, dels sjöfartsskyddet i Skagerack. Kännedom om vad som från dansk sida planeras i Öresund blir nödvändig för att vi på svensk sida skall kunna bedöma vilka åtgärder, som bör vidtagas såväl i ett neutralitetsläge som i krig. Förberedelser för en viss koordination framstår därför som mycket önskvärd. Man torde här kanske främst ha tänkt på mineringsverksamheten. Sjöfartsskyddet i Skagerack avsåg viss planläggning för konvojverksamhet längs Norges kust.

I PM understrykes att de starkt begränsade förberedelser som förordas kan genomföras strängt konfidentiellt och endast kräver kortvariga sammanträffanden mellan enstaka officerare.

Regeringens beslut meddelades av utrikesministern den 19/9. 1949. Enligt anteckningar hade frågan dessförinnan behandlats i utrikesnämnden.

Beslutet innebar att regeringen medgav förberedelser inom frågor hänfödda till grupp 1. Med frågor tillhörande grupp 2 skulle anstå. Av frågorna i grupp 3 medgavs förberedelser rörande sjöfartsskyddet i Skagerack, medan t v inga åtgärder skulle vidtas beträffande Öresundsfrågorna.

Den 28/3 1950 förnyades regeringens sanktion och beslöts att Fst skulle få hålla kontakt med D. beträffande mineringar i Öresundsområdet.

Arbetet har sedan dess fullföljts med särskilt beaktande av sekretessen. Det har letts av resp försvarsstabschefer, vilka äro de ansvariga för arbetet och de enda personer som äro fullt insatta i dess olika delar. Själva arbetet har fullföljts i små utredningsgrupper, en för varje speciell uppgift. De ha arbetat direkt under CFst och utan inbördes kontakt.

Arbetet har hela tiden bedrivits på bilateral basis. Ett undantag utgör flygsäkerhetssamarbetet där alla tre staterna ha samverkat. Några NATO-förhållanden ha icke berörts.

De planer vari arbetet resulterat förvaras i respektive försvarstaber åtskilda från andra handlingar och delges icke underlydande myndigheter.

Följande planer existera i nuläget:

Sverige - Norge

- ① Plan för eventuellt samarbete mellan luftbevakningen i Sverige och Norge (Plan Lbev SN), dagtecknad 16/6 1955.
Förslag till tillägg om radiakrapportering avlämnat 1959 från svensk sida till norska fst.
- ② Plan för eventuell samverkan mellan Sverige och Norge i vad rör väderlekstjänsten (Plan Väder SN), dagtecknad 8/9 1953.
- ③ Plan för eventuell samverkan mellan Sverige och Norge i vad rör signal- och kryptotjänsten (Plan Signal SN), dagtecknad 15/6 1955. Revidering pågår efter sammanträde 25 - 26/2 1959. Bilager revideras succesivt.
- ④ Plan för eventuell samverkan mellan Sverige och Norge i vad rör gemensamt sjöfartsskydd (Plan Sjöfart SN), dagtecknad den 26/1 1951.

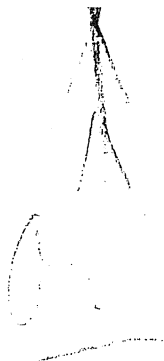
Seriet Reviderat ~~at~~ under 1959.

~~Plan för eventuell samverkan mellan Sverige och Norge över Skagerack (Plan Skagerack SN), dagtecknad 27/1 1953. Upphävd vid sammanträde 25 - 26/2 1959 (jämlikt sammanträdesprotokoll)~~

Sverige - Danmark

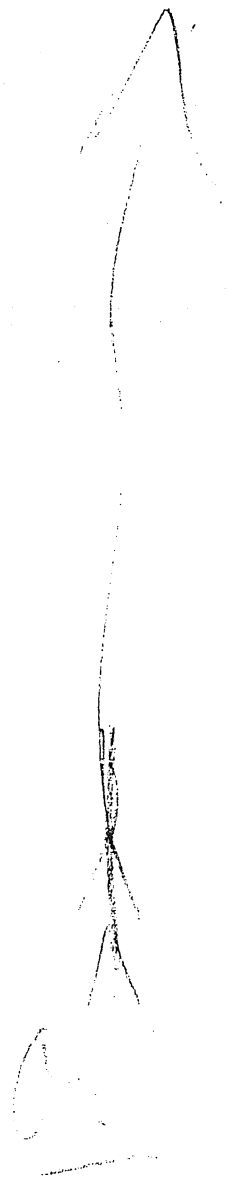
- ② Plan för eventuell samverkan mellan Danmark och Sverige i vad rör signal- och kryptotjänst (Plan Signal DS), dagtecknad 1/6 1955. Revidering pågår efter sammanträde 1959
- ① Plan för eventuellt samarbete mellan luftbevakningen i Danmark och Sverige (Plan Lbev DS), dagtecknad 1/4 1955
Förslag till tillägg rörande radiakrapportering överlämnat 1959 från svensk sida till danska fst.

Marinavd ③ Öresund För eventuell varin samverkan mellan Danmark och Sverige föreligger ingen fastställd plan. En studie i frågan finnes dock.

Rapp

Avslutningsvis skulle jag vilja framhålla att de förberedelser för viss samverkan med N. och D. i händelse av krig, som jag nu redogjort för icke ha något samband med den plan för flygsäkerhets-samarbetet i fredstid som senare kommer att föredras.

HEMLIG

Beskr. 4 § lagen 1937:249

21 NOV 1959

Försvarsstatistik

Myhrman

at I

Arvarande

Knd Henning (A+B)

Övl Simmons (B)

Anteckningar från föredragning för regeringens 21/11

A. Knd Hennings föredragning

1. C UD frågade om omfattning av medgivna förberedelser under p 1. H förtydligade.

2. Statsministern frågade om "avtalen" var bindande. H svarade nej. Endast förberedelser att kunna använda vid behov. Även C FÖD förtydligade.

3. Statsministern ifrågasatte större kännedom om att något fanns än vad H redogörelse angivet. H påpekade att sept 49 utrikesnämnden blivit "hörd".

B. Övl Simmons föredragning

1. C UD frågade om nödlandsningsövningsfrekvens. S antydde planerad omfattning, som avsågs bli reciprok.

2. Statsrådet Kling frågade om tidigare best och regler. S redogjorde för försöksverksamhet.

3. Statsministern frågade om sekretessbehov och om storleken på erforderlig låne - radiomtrl. S förklarade att intet hinder för offentlighet förelåg samt redogjorde för vissa materiel-, tull- m fl frågor.

HEMLIG

jämlikt 4 § lagen 1937:249

1/12 1959

Försvarsstabén

Frågor efter regeringsföredragning 21/11 1959

- Undén Vilka förberedelser äro medgivna under grupp 1?
- Henning upprepade i huvudsak vad som sagts under föredragningen med några smärre tillägg.
- Erlander Avtalen äro väl icke bindande?
- Henning Nej. Det rör sig om rena förberedelser, som kräva särskilt beslut för att träda i tillämpning.
- Andersson Underströk att det rörde sig endast om förberedelser och tillade att beslut om ikraftträdande avses fattas av regeringen.
- Erlander Det förefaller som om flera personer känner till detta än man skulle kunna tro efter att ha hört föredragningen.
- Henning Enligt hos oss tillgängliga anteckningar har utrikesnämnden hörts, innan regeringen meddelade sitt beslut.